

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЯШЕЛ ҮЗЭН МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ
НОВОПОЛЬКА АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

2021 елның 17 августы

№46

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл жирлеге Советының 2021 елның 5 мартындагы 29 номерлы карары белән расланган Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә үзгәрешләр кертү хакында

Россия Федерациясе Урман кодексы, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында" 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законы, "эйләнә-тирә мохитне саклау турында" 2002 елның 10 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Новопольский авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Новопольский авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рациональ куллану, саклау һәм яңадан житештерү максатларында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының "Новопольский авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, "Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында", Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районы Новопольский авыл жирлеге Советы Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә кермәгән жирләренә чикләрен билгеләү турында Карар **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районының Новопольский авыл жирлеге территориясендә, Россия Федерациясе дәүләт урман фонды жирләренә кермәгән һәм физик һәм юридик затларның шәхси милкендәге жирләргә яшел үсентеләр кисү тәртибе турындагы нигезләмәгә түбәндәге үзгәрешләрне кертгә:

1.1. статьяның 1 алтынчы абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Агач - 8 см диаметрдан да ким булмаган төсле үсемлек.»

1.2. 1 статьяның унөчөнчө абзацын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

"Компенсацион яшеллэндерү - юк ителгән яки зыян күргән яшел үсентеләр урынына янадан торгызу һәм аларны тулысынча үсеп китүгә кадәр саклап калу.»

1.3. 3.4.3 пункт. түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«3.4.3. киселгән агач өчен түләүне (түләү) исәпләү. Киселгән агач өчен түләү яңаопольский авыл жирлеге Советы карары белән расланган агач утыртмаларының бәясен исәпләү һәм компенсацион яшеллэндерүне үткөрү методикасы нигезендә исәпләнә. Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла. Рөхсәтнең гамәлдә булу срогы-90 көн.»

1.4. 3.14 пунктны төшереп калдырырга.

2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " ташлана торган яшел утыртмаларның бәясен исәпләү һәм компенсация яшеллэндерүен үткөрү методикасын раслау (1 нче кушымта)

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтына урнаштырырга (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) («Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә, шулай ук Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл жирлегенә мәгълүмати стендларында түбәндәге адреслар буенча урнаштырылган: Новопольский бистәсе, Ирек урамы, 39 йорт, үрнәк поселогы, Үзәк урамы, 53а йорт, кибет янында мәгълүмат щиты. Чистай мәгълүмат щиты Ирек ур., 24 йорт, грузин мәгълүмат щиты Ветераннар ур., Красницкий мәгълүмат щиты П. Тынычлык ур., 3 йорт, Дубровка бистәсе мәгълүмат щиты Дружба ур., 1 йорт, Новочувашский мәгълүмат щиты п. Зеленая ур., 1 йорт

Новопольский авыл
жирлеге башлыгы,
Совет рәисе

Н.Ю. Якупов

МЕТОДИКА СҮТЕЛӘ ТОРГАН ЯШЕЛ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН ИСӘПЛӘУ КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ ҮТКӘРҮ ТӘРТИБЕ

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Методика Новопольский авыл жирлеге территориясендә урнашкан яшел үсентеләрне зарарлау яки юк итү очраklarында, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольский авыл жирлеге бюджетына кертелергә тиешле түләүләрне исәпләү өчен билгеләнгән.

1.2. Методика кулланыла:

- яңаопольский авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләргә кагылышлы хужалык эшчәнлеген тормышка ашырганда барлыкка килергә мөмкин булган потенциал зыяны бәяләү өчен инвестиция проектларының әйләнә-тирә мохиткә йогынтысын бәяләү һәм аларның экологик экспертизасын әзерләү процессында;

- яшел үсентеләрне дәрәс кискән (сүтелгән) өчен түләү күләмен исәпләгәндә;

- яшел үсентеләрне мәжбүри күчереп утыртканда (яшел үсентеләрнең 1/2 өлеше);

- Новопольский авыл жирлеге территориясендә яшел утыртмаларның бәясен билгеләү белән бәйле башка очраklarда.

1.3. Яшел үсентеләрне сүтү (кисү) белән китерелә торган зыян яшел утыртмаларның урнашу урыны, яшелләндерү объектларының экологик һәм социаль әһәмияте кебек факторларның әһәмиятенә йогынтысын исәпкә алып исәпләнә.

1.4. Законсыз кисү, юк итү, зыян китерү, казып алу өчен гаепле затлар гамәлдәге законнар нигезендә җаваплы. Законда билгеләнгән тәртиптә салына торган административ яки җинаять җәзасын үтәү гаепле затларны әйләнә-тирә мохиткә зыяны тулысынча каплау бурычыннан азат итми.

Агач, куаклар һәм лиан үстерүгә, шулай ук аларны юкка чыгарылган яки зыян күргән яшкә кадәр тәрбияләү белән бәйле чыгымнар бәяләре һәм нормативлары агачларның, куакларның (Сбц) төп төрләрен юк иткәндә (кисү, сүтү) һәм (яки) яшел утыртмаларны юк иткәндә (кисү, сүтү) компенсация бәясен исәпләү методикасы нигезендә исәпләнгән төп төрләренә (Сбц) эквивалентлы база бәяләре белән билгеләнә..

1.5. Натураль рәвештә яшелләндерү торак пункт территориясендә үткәрелә, анда Яшел утыртмаларга зыян китерү яки юк итү күздә тотыла яисә юкка чыгарыла, юкка чыгарыла торган агачлар, куаклар саны зарарланган яки юк ителгән агачлар, куаклар саныннан ким була алмый, ә булдырыла торган газон, чәчәк майданы зарарланган яисә юк ителгән газон, чәчәк түтәлләре, табигый үлән катламы майданыннан ким була алмый.

Акчалата рәвештә компенсацион яшелләндерү кызыксынучы зат тарафыннан юкка чыгарылган (киселгән, сүтелгән) һәм (яки) зыян күргән яшел үсентеләрнең (алга таба - яшел утыртмаларның компенсация бәясе) компенсацион бәясен түләү

юлы белән натураль рәвештә компенсацион яшелләндерүне гамәлгә ашыру мөмкин булмаганда гамәлгә ашырыла. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләп чыгаруны Новопольский авыл җирлеге башкарма комитеты яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү һәм яшелләндерүнең компенсация бәясен исәпләү методикасы нигезендә башкара.

2. ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ КЛАССИФИКАЦИЯЛӘУ ҺӘМ ИДЕНТИФИКАЦИЯЛӘУ УТЫРТМАЛАРНЫҢ БӘЯСЕН БИЛГЕЛӘУ ӨЧЕН. КОМПЕНСАЦИОН ЯШЕЛЛӘНДЕРҮ

2.1. Төп төр яшел утыртмаларның компенсацион бәясен исәпләү өчен, функциональ билгеләнешенә һәм территорияләрнең урнашуына карамастан, үсемлекләрнең түбәндәге классификациясе кулланыла:

-яшеллек;

-куак;

- травянистый покров (газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре).

2.2. Төрле агач һәм куаклар токымнары үз кыйммәтләре (декоратив үзлекләре) буенча төркемгә берләшәләр.

1 нче таблицада күрсәтелгән 4 төркем бүленә: ылыслы агачлар һәм куаклар; 1 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аеруча кыйммәтле); 2 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (кыйммәтле); 3 нче төркем яфраклы агачлар һәм куаклар (аз кыйммәтле).

1 таблицада санап үтелмәгән агач һәм куаклар токымнары тиешле төркемгә охшаш билгеләр буенча тиңләштерелә.

1 нче таблица

Агач һәм куакларны аларның кыйммәтләре

буенча бүлү (декоратив үзлекләре)

Ылыслы агачлар һәм куаклар	Лиственные деревья и кустарники		
	1 нче төркем	2 нче төркем	3 нче төркем
Чыршы, кедр, карагач, пихта, нарат, туя, можжевельник, тис, башка ылыслы токымнар	Акция Ак, бархат амурский, вяз, имән, ива (Ак, вавилонская, остролистная, рус), каштан конский, клен (ясенелист кленынан тыш), юкә, лох, чикләвек, ясень; куаклар: самшит,	Каен, боярышник (штамб формасы), жиләк-жимеш декоратив (алма, слива, груша, абрикос һ. б.), миләш, тирәк (Ак, Берлин, Канада, кара, пирамида), шомырт; куаклар: спирея,	Ива (1 нче төркемдә күрсәтелгәннәрдән тыш), ясенелист, ольха, осина, тополь(бальзамик); куак: арония, крушина, бересклет, кыргый үсүче куак таллары, башка

	бирючина (бигрэк тэ пестролист формалары), форзиция, рододендрон, кин яфраклы токымнар	боярышник, карлык, куыкчы	яфраклы токымнар
--	--	---------------------------	------------------

2 нче Таблица

Әһәмияте коэффиценты кыйммәтләре карап Төркеме

№ п/п	Яшелләндерелгән территорияләрнен үсемлекләрен классификацияләү	Диаметрлары, см	Кыйммәтләр коэффиценты дөвө, Кка
Ылыслы токымлы			
1.	Ылыслы агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2
Яфраклы			
2.	1 нче төркем Агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,2
3.	2 нче төркем Агачлар	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	1,0
4.	3 нче төркем агачлары	6,0-12 см	0,6
		12,1-24 см	0,8
		24,1-40 см	1,0
		40,1 и более см	0,8

2.3. Агачлар шаулап исәпләнә. Әгәр агач тамыр муенынан 1,3 м биеклектә 8 см диаметрлы берничә ствол булса, исәп-хисапта һәр кәүсә аерым исәпкә алына. Клен ясенелистный дип санарга бер агач булу-булмауга карамастан, саны ствол, растуших бер тамыр.

2.4. Төркемнәрдә куаклар шуклап исәпләнә. Тере шәһәрчәктә киселә торган куакларның саны ике катлы бүлмә, 3 куак - бер бүлмә янында, һәр куак метрына 5 куак исәбеннән билгеләнә.

2.5. Үзбушаткыч агачлар һәм куаклар (бердәм сомкнутый полог барлыкка китерә торган үзбушаткыч һәм үзбушаткыч токымлы агачлар һәм (яки) куаклар) үсемлекләре саны һәр 100 кв. м га 20 агач исәбеннән билгеләнә.

2.6. Үзбушаткыч агачларның 3нче төркеменә караган һәм 5 см диаметрлы кәүсә диаметрында житмәгән үзбушаткыч агачлар компенсация бәясен исәпләгәндә исәпкә алынмый.

2.7. Газоннар һәм табигый үлән үсемлекләре саны квадрат метр мәйданыннан чыгып билгеләнә.

3. КОМПЕНСАЦИЯ БӘЯСЕН ИСӘПЛӘҮ ӘГӘР АЛЛАҺ ЮЛЫНДА ҮТЕРЕЛСӘГЕЗ ЯКИ ҮЛСӘГЕЗ, АЛЛАҺ ТАРАФЫННАН ГАФУ ИТЕЛҮ ҺӘМ РӘХМӘТ КЫЛЫНУ ӘЛБӘТТӘ ХӘЕРЛЕДЕР СЕЗНЕҢ ЖЫЙГАН ДӨНЬЯ МАЛЫГЫЗДАН ЯШЕЛ ҮСЕНТЕЛӘРНЕ ЗАРАРЛАУ

Компенсация бәясе - зарарланган яки юк ителгән вакытта аларның кыйммәтләрен, шул исәптән яшел үсентеләрне булдыруга һәм карап тотуга киткән чыгымнарны да кертеп, юкка чыгарыла торган яшел үсентеләргә ирешү өчен кирәкле һәм житәрлек булган чыгымнарны да кертеп, исәпкә алу өчен билгеләнә торган яшел үсентеләрне бәяләү.

3.1. Яшел утыртмаларның компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:
 $S_{кс} = S_{ксi}$, кайда:

$S_{кс}$ - яшел үсентеләрнең компенсация бәясе, сум.;
 $S_{ксi}$ - яшел утыртмаларның i төренең компенсация бәясе (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы), сум.

3.2. Яшел утыртмаларның аерым төрләренең (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән покры, чәчәкләкләр) компенсация бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{ксi} = (S_{бц} \times K_3 \times K_{норм} \times K_{антр} \times K_в \times K_{сост}) \times N$, кайда:

$S_{ксi}$ - яшел утыртмаларның i төренең компенсация бәясе (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре), руб.;

$S_{бц}$ - төп төр агач, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләренең база бәяләре (1 агач, 1 куак, 1 куак, 1 погонлы Тере шәһәр метры, 1 кв. метр табигый үлән катламы, 1 кв. метр газон, 1 кв. метр чәчәкләк), сум.;

K_3 - яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзәтмәләр коэффициенты;

$K_{норм}$ - торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәэмин ителеше коэффициенты;

$K_{антр}$ - торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәэмин ителеше коэффициенты;

$K_в$ - яшел утыртмаларның су саклау кыйммәтенә төзәтмәләр коэффициенты (су саклау зонасына төзәтмәләр коэффициенты);

$K_{сост}$ - яшел утыртмаларның сыйфатлы торышына төзәтмәләр коэффициенты;

N-I төрдөгө (агачлар, куаклар, газон, табигый үлән катламы, чэчэклелэр), юк ителергэ тиешле яшел үсентелэр саны, шт., п. м, кв. м.

3.3. Төзөтү коэффициентларының әһәмияте:

3.3.1. Кз-яшел утыртмаларның социаль-экологик әһәмиятенә төзөтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның социаль, тарихи-мәдәни һәм табигатьне саклау әһәмиятен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5 - региональ һәм жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләре һәм рекреацион зоналар өчен;

1,5 - торак зоналар өчен;

0,7 - территорияль планлаштыру һәм шәһәр төзелеше зоналаштыру документлары нигезендә торак пунктлар жирләре составына керүче башка территорияләренң чикләрен билгеләү.

Кнорм - торак пунктларның яшел үсентеләр белән тәмин ителеше коэффициенты торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативларыннан чыгып билгеләнә.

Билгеләнә:

1 - гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативын үтәгәндә, 1 нче йорт, анда яшелләндерелгәнлек өлеше, $D = S_{\text{факт}} / \text{нормалар}$, кайда:

Факт-торак пунктның бер кешесенә туры килә торган гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләренң факттагы мәйданы.

Норма - торак пунктның бер кешесенә гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданы нормативы, м :

1,2 - при $0,5 < D < 1$;

1,4 - при $0 < D < 0,5$.

Кантр - торак пунктларның антропоген йөкләнеше коэффициенты кешенә әйләнә-тирә мохиткә хужалык эшчәнлегенә йогынтысы дәрәжәсен исәпкә ала

Билгеләнә:

1 . Сәнәгать һәм фәнни-белем бирү зонасы өчен;

0,9 - инновацион зона өчен;

0,7 - урман сәнәгате һәм агросәнәгать зонасы өчен.

Кв - су саклау зонасына төзөтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның су саклау функцияләрен исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

2,5-ачык сулык (сулык)яр буге зонасында урнашкан яшел үсентеләр өчен;

1,8-ачык сулык саклау зонасында (сулык) урнашкан яшел үсентеләр өчен; 1,0-калган территорияләр өчен.

Ксост - яшел утыртмаларның хәзерге торышына төзәтмәләр коэффициенты яшел утыртмаларның факттагы торышын исәпкә ала һәм күләмдә билгеләнә:

1,0 - яшел үсентеләр өчен яхшы хәлдә;

0,5 - яшел үсентеләр өчен канәгәтләнәрлек хәлдә;

0,2 - канәгәтләнәрлек хәлдә яшел үсентеләр өчен.

Юк ителгән яшел утыртмаларның факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаганда, $K_{сост} = 1$ кабул ителә.

3.3.2. Юкка чыгарылган (киселгән, жимерелгән) яшел утыртмаларның төр составын һәм факттагы торышын билгеләү мөмкин булмаган очракта, зыян күләмен исәпләү яфраклы агачларның (аеруча кыйммәтле) 1 нче төркемненә максималь бәяләү бәясе буенча үткәрелә һәм $K_{сост} = 1$ кабул ителә.

3.3.3. Үсешне туктатуга китерми торган агач һәм куакларга зыян килгәндә, зыян салынган агачның яисә яшелләнәдерү объектының компенсация бәясеннән 0,5% күләмдә исәпләнә. Яшел үсентеләрне үз белдегә белән сүткән очракта зыян 5 тапкыр күләмдә исәпләнә. Сүтелгән яки зыян күргән утыртмаларның бәясе күрсәтелгән кагыйдәләргә туры китереп исәпләнә.

3.4. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен исәпләү нормативлары яшелләнәдерү объектларын төзү

3.4.1. Яшел утыртмаларның һәм яшелләнәдерү объектларының компенсация бәясен исәпләү нормативлары өчен яшел утыртмаларның база бәяләре кабул ителә.

3.4.2. Агачның база бәясе, токымыннан чыгып, түбәндәге формула буенча билгеләнә:

$S_{бцд} = (C_{пдj} + C_{уд} \times K_{впд}) \times K_{цд}$, кайда:

$S_{бцд}$ - база бәясе бер агач агымдагы чорга, сум.;

$C_{пд}$ - агымдагы чорга утырту материалының (агачның) бәясен исәпкә алып, бер агач утыртуның смета бәясе-сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә);

j -төркем агач токымнары буенча аларның кыйммәтләре (1 таблица нигезендә билгеләнә):

ылыслы агачлар һәм куаклар өчен-7,

1 нче һәм 2 нче төркем-5 нче группа яфраклы агачлар һәм куаклар өчен,

3 нче төркемдәге яфраклы агачлар һәм куаклар өчен-2.

$C_{уд}$ -агымдагы чорга бер агачны карауның смета бәясе, сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә);

Квд-агымдагы чорга агачларны торгызу чыгымнарын исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны;

Кц-агач кыйммәтләренең коэффициенты (1, 2 таблицалар нигезендә билгеләнә).

3.4.3. Бер куакның, тере шәһәрнең 1 погонлы 1 метрының база бәясе формула буенча билгеләнә:

$Сбцк = Спк + Сук \times Квпк$, кайда:

Сбцк - бер куакның база бәясе, агымдагы чорга тере чишмәнең 1 метры, сум.;

Спк - агымдагы чорга утырту материалының (куакның) бәясен исәпкә алып, бер куак утыртуның смета бәясе, 1 погонлы Тере шәһәр метры, сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә.);

Сук - бер куак артыннан еллык карауның смета бәясе, агымдагы чорга тере шәһәрнең 1 погонлы метры - сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә.);

Квпк - агымдагы чорга бер куакны торгызу чыгымнарын исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны, 1 погонлы тере чишмә метры.

Юк ителә торган (киселә торган, киселә торган) яшел үсентеләр өчен компенсацияне исәпләгәндә исәпкә алына торган еллар саны:

агачлар өчен - 3 ел;

куаклар өчен-1 ел;

газоннар һәм чәчәкләр өчен-1 ел.

3.4.4. Үлән катламының база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$Сбцт = Спт + Сут$, кайда:

Сбцт - агымдагы чорга 1 квадрат метр үлән катламының база бәясе - сум.;

Спт - агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр газон жайланмасының смета бәясе-сум (әлеге методика кушымтасы нигезендә билгеләнә); агымдагы чорга 1 квадрат метр газонны карау буенча еллык смета бәясе - сум (әлеге методикага кушымта нигезендә билгеләнә).

3.4.5. Цветникның база бәясе түбәндәге формула буенча билгеләнә::

$Сбцц = Спц + Суц$, кайда:

Сбцц - агымдагы чорга 1 квадрат метр чәчәклекнең база бәясе - сум.;

Спц - агымдагы чорга утырту материалының бәясен исәпкә алып, 1 квадрат метр чәчәклек урнаштыруның смета бәясе - сум.;

Суц - агымдагы чорга 1 квадрат метр өчен еллык карауның смета бәясе - сум.

Күрсәткечләр кулланыла торган исәпләү өчен
яшел утыртмаларның компенсация бәясе

Яшел үсентеләрне классификацияләү (ЯУ)	Яшел утыртмаларның төре (тибы)	2019 елның 4 кварталы бәяләрендә ЗН булдыру буенча эшләрнең бәясе (сум) НДС белән (сум)	Утырту материалының бәясе 2019 елның 4 кварталы бәяләрендә НДС белән төзеләчәк (сум)	Утырту материалының бәясен исәпкә алып, утыртуның смета бәясе (сум)	2019 елның 4 кварталы бәяләрендә еллык карауның смета бәясе НДС белән (сум)
1	2	3	4	5	6
Ылыслы агачлар 1 бер.	- чыршы чәнечкеле	1577,77	1104,94	2682,71	1278
	- туя	1577,77	650,37	2228,14	1278
	- гади нарат	1577,77	265,65	1843,42	1278
Агачлар I төркем 1 бер.	- каштан атлы	1577,77	3894,80	5472,57	1278
	- гади бәйләү	1577,77	2035,35	3613,12	1278
	- юкә разнолиственная	1577,77	1559,01	3136,78	1278
	- клен остролистый	1577,77	1469,30	3047,07	1278
	- корычагач	1577,77	606,71	2184,48	1278
	- чикләвек	1577,77	219,49	1797,26	1278
Агачлар II төркем берәмлек.	- алмагач	1577,77	249,91	1827,68	1278
	- миләш	1577,77	227,91	1805,68	1278
	- дүләнә тамбалы	1577,77	1956,78	3534,55	1278
	- каен	1577,77	841,95	2419,72	1278
	- шомырт	1577,77	2596,59	4174,36	1278
	- тирәк	1577,77	1473,33	3051,1	1278
Агачлар III төркем берәмлек.	- тал	1577,77	472,96	2050,73	1278

Куаклар 1 ед.					
- ылыс	артыш	1577,77	309,41	1887,18	1278
	- дүләнә	1577,77	555,42	2133,19	1278
	- барбарис	1577,77	177,92	1755,69	1278
	- сары акация	1577,77	199,34	1777,11	1278
Газон, табигый үлән катламы, чәчәк түтәлләре, 1 кв. м	Гади Газон, чәчәк түтәлләре	160,80	64,8	225,60	295,2

*Яшел утыртмаларны алганда зыян (зыян) күләме алдагы чорда товарларга (эшлэргә, хезмэт күрсәтүлэргә) куллану бәяләрененң үзгәрүен исәпкә алучы дефлятор – дефлятор коэффициентын исәпкә алып үзгәртелергә тиеш.

4. КОМПЕНСАЦИЯ ЯШЕЛЛӘНДЕРҮДӘН АЛЫНГАН АКЧАЛАРНЫ КЕРТҮ ҺӘМ КУЛЛАНУ ТӘРТИБЕ

4.1. Сүтелә торган яшел үсентеләр өчен акча хисабына барлыкка килә:

яшел утыртмалар өчен түләү бәясе

- яшел утыртмаларның законсыз сүтелүенә китерелгән зыянны каплау (компенсацияләү)

- административ хокук бозулар турындагы законнар нигезендә алына торган яшел үсентеләргә зыян китергән өчен штрафлар

- гражданнарның һәм юридик затларның, шул исәптән чит ил затларының яшел үсентеләрне яклау һәм үстерү максатларына ирекле кертемнәре ;

-башка чыганақлардан керү

4.2. Яшел үсентеләрне юк иткәндә (кискәндә, сүткәндә) һәм (яки) зыян күргәндә, шулай ук компенсацион яшелләндерүдән алынган акчалар Яшел Үзән муниципаль районының Новопольский авыл жирлегенә бюджетына керә.

4.3. Яшел утыртмаларның компенсация бәясен кертүдән алынган акчалар өстенлекле тәртиптә юкка чыгарылган яки зыян күргән яшел үсентеләрне яңадан торгызуга, шулай ук түбәндәге төр эшләрне финанслауга тотыла:

- гомуми кулланылыштагы яшелләндерү объектларының гамәлдәге яшел утыртмаларын карап тоту һәм реконструкцияләү;

- үсентеләр һәм орлыклар, уңдырышлы грунт сатып алу, утырту материалы китерү, туфрақ эзерләү, агач һәм куаклар утырту, газон һәм чәчәклекләр урнаштыру;

- яшелләндерү чараларын тормышка ашыру өчен махсус техника сатып алу (утырту, су сибү, күчерең утырту, чабу һ. б.) һәм яшелләндерү өлкәсендә башка максатларда.